

забезпечуючи дипломатичне представництво спільних інтересів при європейських дворах та у важливих портах. Кольори Г. (білий і червоний) й сьогодні використовуються у гербах багатьох колишніх ганзейських міст. Вже в наші часи (1980) у м. Цволле було засновано т. зв. „Нову Ганзу“ як „транскордонне життєво-культурне співтовариство міст“. Метою цієї організації є підтримка торгівлі і туризму і щорічне проведення в одному з колишніх ганзейських міст „ганзейських з'їздів нової доби“.

Літ.: Quellen zur Hanse Geschichte / Rolf Sprandel (Hrsg.). – Darmstadt, 1982; Bracker J. (Hrsg.). Die Hanse – Lebenswirklichkeit und Mythos, 2 Bd., – Hamburg, 1989; Торгівля на Україні XIV - середина XVII століття. Волинь і Наддніпрянина. Актові джерела. – К., 1990; Ziegler U. Die Hanse: Aufstieg, Blütezeit und Niedergang der ersten europäischen Wirtschaftsgemeinschaft. – Bern, 1996; Подаляк Н.Г. Ганза: Мир торгівлі и политики в XII-XVII столетиях. – К., 1998; Dollinger Ph. Die Hanse. – Stuttgart, 1998; Daemel E. Die Blütezeit der deutschen Hanse, hansische Geschichte von der zweiten Hälfte des vierzehnten bis zum letzten Viertel des fünfzehnten Jahrhundert. – Berlin, 2001; Hammel-Kiesow R. HANSE. – München, 2004; Гуржій О.І. Деякі проблеми становлення купецького стану в Україні. – К., 2004.

О.М.Горенко.

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ – один із головних органів Організації Об'єднаних Націй, який визначає її політику. До складу Асамблеї входять усі держави-члени ООН. Кожна держава має однаковий з іншими правовий статус. Діяльність ГА ООН регулює Статут ООН. Пріоритетними напрямками у її роботі є міжнародне співробітництво з підтримання миру та безпеки, роззброєння, соціального, економічного і національно-культурного розвитку всіх держав, охорони довкілля. Згідно зі Статутом, ГА здійснює важливі повноваження щодо внутрішнього життя ООН: обирає непостійних членів Ради Безпеки та членів Економічної і соціальної ради, спільно з Радою Безпеки – суддів Міжнародного суду, призначає Генерального секретаря, приймає до ООН нових членів, схвалює бюджет ООН, контролює її фінансову діяльність, розглядає щорічні звіти про роботу всіх органів ООН та її спеціалізованих установ. Рішення з найважливіших питань приймаються більшістю у дві третини голосів присутніх і тих держав, що беруть участь у голосуванні. Основна форма діяльності ГА ООН – щорічні чергові сесії. На вимогу Ради Безпеки чи більшості членів ООН скликаються спеціалізовані, або надзвичайні сесії Асамблеї. Робота кожної сесії відбувається на пленарних засіданнях і в комітетах. Рішення з питань, які розглядаються комітетами, ухвалюються на пленарних засіданнях і мають рекомендаційний характер. Офіційні і робочі мови ГА ООН – англійська, французька, іспанська, російська, арабська і китайська. Засідання відбуваються у Нью-Йорку (США).

Україна як одна з держав-засновниць ООН бере активну участь у роботі ГА та її органів, вирішенні питань забезпечення миру, міжнародного співробітництва в галузі економіки, дослідження і використання космосу, Світового океану, охорони довкілля, збереження національних і світових культурних цінностей та інших головних питань діяльності ООН. У вересні 1998 на посаду Голови 52-ї сесії ГА ООН було обрано представника України, тодішнього міністра закордонних справ Г.Удовенка.

Літ.: Фельдман Д.И., Яновский М.В. Генеральная Ассамблея ООН и вопросы развития международного права. – Казань, 1968; Яновский М.В. Генеральная Ассамблея ООН. – Кишинев, 1980; Удовенко Г. Під знаком реформування ООН // Політика і час, 1998, № 2.

І.М.Мельникова.

ГЕНЕРАЛЬНА ВІЙСЬКОВА КАНЦЕЛЯРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КОЗАЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ – вища державна військово-адміністративна установа в Українській козацькій державі. За її посередництвом гетьман здійснював військове, адміністративне, судове і фінансове управління. Водночас виконувала функції державного органу дипломатичних зносин із зарубіжними країнами. Створена в ході національної революції 1648–1676 Г.в.к. діяла при гетьмані в Чигирині, згодом Гадячі, Батурині, Глухові. У ній зосереджувалося державне і військове діловодство, готувалися документи з різних питань державного і суспільного життя – універсали, накази, ордери, привілеї, в тому числі міжнародні договори і угоди, дипломатичне листування й інструкції тощо. Через Г.в.к. здійснювалися стосунки України з Венецією, Кримом, Молдавією, Росією, Туреччиною тощо.

Загальне керівництво Г.в.к. здійснював генеральний писар, посаду якого в різні роки обіймали І.Креховецький, І.Виговський, І.Груша, С.Голухівський, М.Вуяхевич, З.Шимкевич, К.Мокрієвич, С.Прокопович, В.Кочубей, В.Чуйкевич, П.Орлик, С.Савич, М.Турковський, А.Безбородько, В.Туманський та ін. Штат Г.в.к. складався з канцеляристів і старших канцеляристів та служителів, які називалися підписками, протоколістами, рєстраторами, копіїстами, товмачами та ін., які знали іноземні мови і брали участь у вирішенні господарських, військових, адміністративних і дипломатичних справ. У Г.в.к. служив козацький літописець С.Величко.

Від 1720-х рр. Г.в.к. крім обов'язків щодо ведення діловодства, набула значення адміністративного колегіального органу виконавчої влади з правом розгляду і вирішення важливих питань державного управління, видання указів і розпоряджень нарівні з гетьманом. У роки міжгетьманства (1724–1727) управління козацькою державою зосереджувалося повністю в руках правителів канцелярії. Г.в.к. діяла до ліквідації інституту гетьманату (листопад 1764).